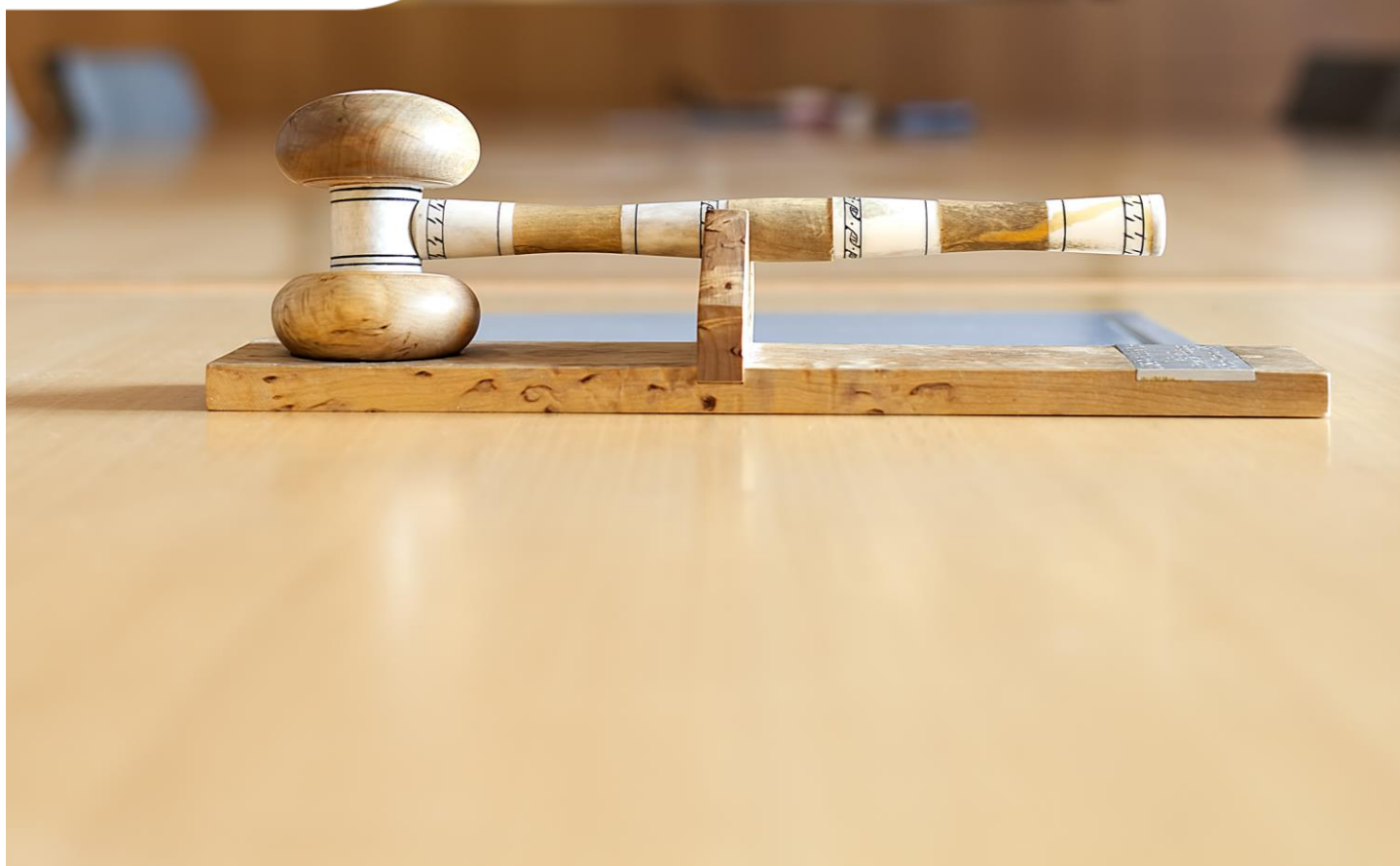

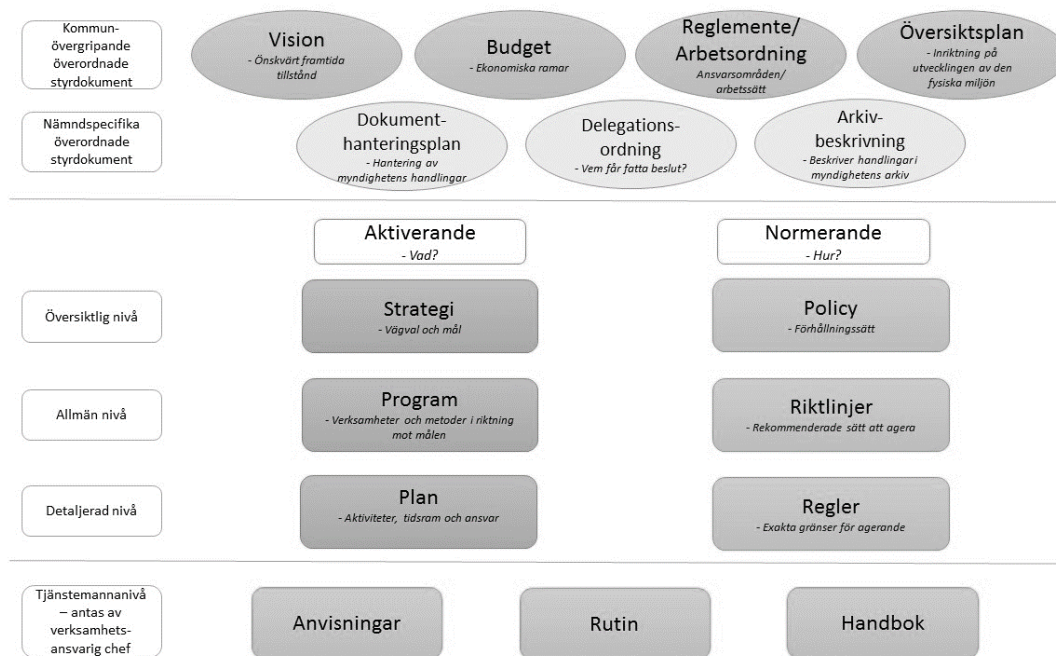
RIKTLINJER FÖR

God ekonomisk hushållning och hantering av resultat-utjämningsreserv

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2019-02-25 § 8
Giltighetstid	Fyra år efter antagandet
Dokumentansvarig	Ekonomichef

Håbo kommuns styrdokumentshierarki

Diarienummer KS 2018/00765 nr 86989

Gäller för Håbo kommun

Tidpunkt för aktualitetsprövning

Ersätter tidigare versioner 2013-11-11 KF § 84

Relaterade styrdokument -

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv

Innehåll

Håbo kommuns styrdokumentshierarki	2
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv	3
1. Inledning	4
2. Syfte	4
3. Avgränsning	4
4. Lagstiftningen - regelverk	4
5. God ekonomisk hushållning	6
5.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	7
5.2 Riktlinjer för resultatutjämningsreserven	8

1. Inledning

Kommunfullmäktige beslutade 2013-11-11 att antal riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt beslutade samtidigt att reservera upparbetade överskott från 2010-2012 i en resultatutjämningsreserv.

Enligt Kommunfullmäktiges beslut 2018-06-11 beslutades att samtliga styrdokument ska revideras inför ny mandatperiod. Ett förslag till revidering av riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven har därför tagits fram.

2. Syfte

I samband med förändringarna i kommunallagen 1 januari 2013 gavs en möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, och därigenom möta konjunkturvariationer.

3. Avgränsning

Enligt regeringens proposition (prop 2011/12:172) ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. Om en kommun har en resultatutjämningsreserv, ska riktlinjerna beskriva hanteringen av reserven.

4. Lagstiftningen - regelverk

Resultatutjämningsreserv (RUR) är frivillig att tillämpa, de kommuner som tillämpar det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutar om.

En uppbyggnad av resultatutjämningsreserv sker inom ramen för det egna kapitalet.

Resultatutjämningsreserven gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av lågkonjunktur.

Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger:

- en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om en kommun eller ett landsting har ett negativt eget kapital inklusive ansvarförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Huvudregeln för resultatutjämningsreserven ska vara att ianspråktagandet endast kan göras av de medel som redan finns reserverade i resultatutjämningsreserven.

Vid införandet av de nya reglerna infördes en möjlighet att även reservera överskott upparbetade fr.o.m. räkenskapsåret 2010. För reserverade medel upparbetade 2010 – 2012 ska en ingående balans beräknas och beslutas av fullmäktige under räkenskapsåret 2013.

Tanken är inte att resultatutjämningsreserven ska möjliggöra en permanent/ varaktig överbeskattning där överskotten årligen sparas för framtiden. En stor resultatutjämningsreserv

ska inte heller göra det möjligt att under en längre tid ha en nivå på skatteuttaget som är lägre, alternativt en kostnadsnivå som är högre, än vad som är långsiktigt hållbart.

Om en kommun har byggt upp en resultatutjämningsreserv så får hela eller delar av behållningen räknas in i budgeten. Detta för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling. Förutsättningen är att en reserv byggs upp.

Ett nytt begrepp – balanskravsresultat – har införts i den kommunala redovisningen. Balanskravsresultatet ska vara årets resultat efter balanskravsjusteringar och förändring av resultatutjämningsreserv. Balanskravsjusteringar ska bestå av realisationsvinster med vissa undantag, vissa realisationsförluster, orealiserade förluster i värdepapper och orealiserad återföring av förluster i värdepapper. Ej återställt ackumulerat balanskravsresultat ska redovisas i not till resultaträkningen.

Beslut i budget om reservering till eller ianspråktagande av resultatutjämningsreserv kan revideras vid bokslut när utfallet är känt. Eftersom resultatet kan förändras mellan budget och bokslut till följd av förändrade skatteintäkter, är det rimligt att ett nytt beslut om faktisk reservering eller ianspråktagande till reserven tas vid bokslut.

Förändring av resultatutjämningsreserven hanteras inom balanskravsutredningen som en justeringspost. En resultatutjämningsreserv inom balanskravsutredningen ger varken påverkan på redovisningen, årets resultat eller ekonomiska nyckeltal.

Balanskravsutredning enligt propositionen	
Årets resultat	+/-
avgår samtliga realisationsvinster	-
tillägg för realisationsvinster enligt undantag	+
tillägg för realisationsförlust enligt undantag	+
tillägg för orealiserade förluster i värdepapper	+
avgår återföring av realiserade förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+/-
avgår medel till resultatutjämningsreserv	-
tillägg medel från resultatutjämningsreserv	+
Årets balanskravsresultat	+/-
Balanskravsresultat från tidigare år	+/-
Summa balanskravsresultat	+/-
Balanskravsresultat att reglera	+/-

Kommunfullmäktige ska besluta om närmare föreskrifter om innebörden av god ekonomisk hushållning för kommunen. Föreskrifterna ska ligga till grund för de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i verksamheten och ekonomin som ska fastställas årligen i budgeten.

De lokala riktlinjerna bör ta sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer som främst kommer att påverka dess verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av

faktorernas betydelse och påverkbarhet. Det kan t.ex. gälla planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning.

Regeringen anser att det är angeläget att riktlinjerna slår fast principer och avser det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, dvs. längre än det budgetperspektiv på ett år eller den plan för tre år som behandlas i 8 kap. 4 § kommunallagen.

Om kommunen väljer att ha en resultatutjämningsfond ska det även framgå av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning hur kommunen, inom ramarna för de befogenheter som angetts i lag, avser att hantera denna. Riktlinjerna bör i denna del reglera när medel ska reserveras till reserven, hur de reserverade medlen får användas och villkoren för användningen.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justeringar för förändringar av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultatet). I förvaltningsberättelsen ska även upplysning lämnas hur tidigare räkenskapsårs negativa balanskravsresultat har reglerats och det balanskravsresultat som är kvar att återställa.

5. God ekonomisk hushållning

Dagens kommuninvånare ska finansiera sin egen välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop. Annars skjuts betalningar upp till framtida generationer. God ekonomisk hushållning förutsätter därför att kommunen har överskott över tiden.

Investeringsnivån är oftast högre än de avskrivningar på investeringar som varje år belastar resultatet. Kommunen behöver överskott för att finansiera investeringar, annars måste kommunen låna mer pengar eller frigöra resurser exempelvis genom att sälja anläggningstillgångar eller minska verksamhetens kostnader.

De pensionsrättigheter som anställda tjänat in före år 1998 är inte finansierade. Dessa rättigheter måste därför finansieras nu eller i framtiden. Redovisningsmetoden (den så kallade blandmodellen) innebär att dessa åtaganden inte bokförs som skulder i balansräkningen och att värdesäkringen inte kostnadsförs. För närvarande innebär det bland annat att kommunen redovisar lägre kostnader än man hade gjort om alla pensionskostnader hade medräknats. Om ett antal år kommer det att vara tvärtom.

Överskott är nödvändig förutsättning för att kommunen ska ha en buffert för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten.

God ekonomisk hushållning handlar inte bara om att få ekonomin för helheten att gå ihop. Minst lika viktigt är att organisationen arbetar effektivt och att verksamheterna utför de uppdrag som politiken och de ekonomiska ramarna ger. Det innebär ett ständigt arbete i hela organisationen så att uppdrag, resursfördelning och ansvar är tydliga.

5.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler, etablerade normer, budget och enligt ekonomistyrprinciper som beslutas av kommunfullmäktige i samband med det årliga budgetbeslut eller i annat styrdokument. God ekonomisk hushållning för Håbo kommun innebär att;

- Skatten ska inte höjas
- Kommunens budget ska innehålla finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Kommunens och nämndernas resultat skall innebära att ekonomin är i balans.

Enligt lagstiftaren ska kommunen om kommunen väljer att ha en resultatutjämningsreserv, att det ska framgå av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning hur kommunen, inom ramarna för de befogenheter som angetts i lag, avser att hantera denna.

Riktlinjerna nedan reglerar när medel ska reserveras till resultatutjämningsreserv, hur de reserverade medlen får användas och villkoren för användningen.

God ekonomisk hushållning för Håbo kommun innebär att reserveringen till resultatutjämningsfonden i framtiden får ske om förutsättningar nedan är uppfyllda.

När och hur mycket får reserveras till resultatutjämningsfonden

1. Reservering till resultatutjämningsfonden får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta eftersom kommunen har långfristiga skulder i form av lån från externa kreditinstitutioner och ansvarförbindelsen för pensionsförpliktelser som redovisas utanför balansräkning som kan belasta kommunens resultat i framtiden.
2. Dessutom krävs att överskottet överstigande två procent, enligt ovan i kommunens resultaträkning inte används likviditetsmässigt till att finansiera det årets investeringar.
3. Ett tak fastställs för hur stort belopp som sammanlagt får finnas i reserven vid utgången av varje redovisningsår. Maximalt 10 procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning får avsättas till resultatutjämningsfonden.

När får medel ianspråkta från resultatutjämningsfonden

1. Kriterier för att kunna ianspråkta medel ur resultatutjämningsfonden är att en bedömning görs av när det är goda år eller sämre tider, genom att väga skatteunderlagsutvecklingen för budgetåret/ bokslutsåret mot det genomsnittliga utfallet för de senaste 10 åren, är prognosen/ utfallet för året under genomsnittet ska det ses som lågkonjunktur och över är det högkonjunktur. Sveriges kommuner och landsting gör årliga bedömning av när det är lämpligt för kommunerna att använda sig av resultatutjämningsreserv.

2. I budgetbeslutet för kommande års budget är disponering av resultatutjämningsreserven maximerat till 1 procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsbidrag (dock ej mer än vad som är reserverat).

5.2 Riktlinjer för resultatutjämningsreserven

Resultatutjämningsreserven är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång.

Det ska vara överskott under år av god utveckling av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning och/ eller särskilda överskott i verksamheten som reserveras för resultatutjämning, eftersom syftet med utjämningen är att åstadkomma en stabil verksamhet över en konjunkturcykel.

Omvänt ska inte disposition ske för att täcka ett underskott som uppkommit av andra skäl, till exempel att nämnderna inte hållit tilldelad budget. Disposition får inte heller ske för att täcka ett underskott som uppkommit till följd av underlåtenhet att anpassa verksamheten till förändringar av de långsiktiga skatteintäkterna eller förändringar i verksamhetens demografiska målgrupper. Åtgärder måste vidtas för att anpassa kostnader då förändringarna bedöms vara över mer än ett år. Disposition får inte heller ske för sänkning av utdebiteringen.

Kommunfullmäktige ska ta sin utgångspunkt i riktlinjer för god ekonomiskt hushållning, när beslutet fattas om att disponera medel ur resultatutjämningsfond.

- Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital.
- Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med bokslut. Vid disposition bör en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.
- Kommunfullmäktige fattar ett aktivt beslut vid förändring av resultatutjämningsreserven.